

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 25 a §:n ja yleisestä asumistuesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta ja 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 25 a §:n ja yleisestä asumistuesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta ja 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 233/2022 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Mikko Horko, sosiaali- ja terveysministeriö
- juristi Rita Lääkkölä, Kansaneläkelaitos
- erityisasiantuntija Anna Järvinen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Vuokralaiset VKL ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläkkeensaajan asumistuesta annettua lakia ja yleisestä asumistuesta annettua lakia. Lämmitysenergian voimakkaasti kohonneen ja arvioiden mukaan edelleen kohoavan hinnan vuoksi yleistä asumistukea määrättäessä asumismenoina huomioon otettavia, erikseen maksettavia lämmityskustannuksia koskevaa normia sekä omakotitalon hoitomenoja korotettaisiin vuonna 2023. Eläkkeensaajan asumistukeen vastaava hyväksyttävien lämmityskustannusten korotus säädettäisiin asetuksella.

Samalla eläkkeensaajan asumistuesta annettuun lakiin ja yleisestä asumistuesta annettuun lakiin tehtäisiin teknisluontoinen tuen maksamista vuokranantajalle koskeva muutos valtioneuvoston keväällä 2020 asettaman sosiaaliturvakomitean päättämänä niin sanottuna nopeana toimenä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja täydentävään talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi niiden yhteydessä.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2022 vp

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023. Yleisestä asumistuesta annettuun lakiin ehdotettu tukeen oikeuttavia lämmityskustannuksia ja hoitomenoja koskeva muutos olisi voimassa vuoden 2023 loppuun.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että voimakkaasti kohonnutta lämmitysenergian hintaa kompensoidaan pienituloisille korottamalla yleisen asumistuen lämmitysnormia ja omakotitalon hoitonormia määräaikaisesti 57 %:lla. Korotus koskee vain vuotta 2023. Eläkkeensaajan asumistukeen vastaava hyväksyttävien lämmityskustannusten korotus ehdotetaan säädettäväksi asetuksella. Valiokunta pitää esitystä kannatettavana pienituloisten henkilöiden ja kotitalouksien maksukykyyn parantamiseksi tilanteessa, jossa lämmitysenergian hinta on noussut poikkeuksellisen paljon.

Säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että Kansaneläkelaitos voi päättää asumistuen maksamisesta suoraan vuokranantajalle myös siinä tilanteessa, että tukea saava laiminlyö vuokranmaksun osittain kahdelta peräkkäiseltä kuukaudelta. Voimassa olevan lain mukaan asumistuki voidaan maksaa suoraan vuokranantajalle vain, jos kahden kuukauden vuokranmaksu on laiminlyöty kokonaan. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa esitettyjen arvioiden mukaan ehdotettu muutos on kannatettava, sillä näin voidaan ehkäistä vuokratäristien kertymistä ja siten välttää häättöjä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 233/2022 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2022 vp

Helsingissä 16.11.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Hanna Kosonen kesk

varapuheenjohtaja Tiina Elo vihr

jäsen Petri Huru ps

jäsen Johan Kvarnström sd

jäsen Sheikki Laakso ps

jäsen Mikko Ollikainen r

jäsen Juha Sipilä kesk

jäsen Saara-Sofia Sirén kok

jäsen Hussein al-Taei sd

jäsen Katja Taimela sd

jäsen Mari-Leena Talvitie kok

varajäsen Pia Lohikoski vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos